

GRØNLÆNDERE I POLITIETS TJENESTE?

Af politiassistent *Charles Vesterbirk*

Efter kort tids fravær fra Grønland bliver man almindeligvis betragtet som „forældet“, og hvis man trods dette alligevel drister sig til at deltage i diskussion om aktuelle grønlandske spørgsmål, må man finde sig i at høre noget i retning af, at disse „gamle“ har svært ved at glemme de gode, gamle tider. Imidlertid er der vist enighed om, at Grønland er for lidt kendt hjemme i Danmark, og det forekommer mig derfor, at alle med kendskab til og interesse for landet, og det har de fleste af os „gamle“, ligefrem har pligt til at sprede kendskab til denne del af riget, men for at kunne gøre dette, må man holde sig orienteret om dagens Grønland, hvilket med de nuværende kommunikationsmidler også lader sig gøre.

Efter at have læst politimester Erik Hesselbjergs artikel (1960, side 387), hvor han opridser politiets „historie“ og opstiller forskellige spørgsmål og forslag om fremtiden, drister jeg mig altså frem med gamle tanker, som dog måske ikke er forældede endnu. Jeg er ikke på noget punkt uenig med politimester Hesselbjerg, men har kun ønske om at supplere et enkelt punkt i hans artikel.

De meget omtalte nye tider begyndte for politiets vedkommende i 1951. Forinden udrejse blev det meget kraftigt betydet os danske politifolk, at den største af alle de opgaver, der måtte blive pålagt os, var den at gøre os selv overflødige så hurtigt som vel muligt. Hermed mente man naturligvis, at det var ønskeligt, at grønlænderne selv overtog denne del af administrationen, så snart dette lod sig gøre, og vi holdt os hele tiden dette mål for øje.

I den forbindelse vil jeg gerne minde om, at politiet sammen med den daværende politimester Simony i 1956 efter et møde med kredsdommerne m. fl. i Godhavn udsendte en redegørelse for mødet, hvoraf klart fremgik, at man anså en udvidelse af politistyrken for påkrævet, men vel at mærke den grønlandske del af den, og det blev understreget, at man ikke fandt det hensigtsmæssigt at lade flere danske politifolk komme til landet. Denne udtalelse havde naturligvis sin baggrund, som vi senere skal se på.

Nu er det naturligt at spørge, om vi efter snart 10 års forløb er på vej til at gøre danske politifolks tilstedeværelse i Grønland overflødig, sådan som det var hensigten. Svaret er nej, tværtimod, for så vidt som der i det sidste års tid har været kræfter igang for at udvide den danske politistyrke deroppe, og man spørger derfor straks, hvorfor det er gået sådan.

Svaret eller svarene er ikke så ligetil, men nogen forklaring er der dog. Nogle vil hævde, at politiets arbejdsmængde er forøget, hvad den vel også nok i nogen grad er, men det er politistyrken jo også, endda talmæssigt væsentlig. Politimesteren fortæller i sin artikel, at der er ansat 19 grønlandske politibetjente, hvoraf 6 har været til uddannelse i Danmark. De faktiske forhold er jo imidlertid, at adskillige flere end 6 unge grønlændere har været til uddannelse i Danmark, men at en del af dem har forladt tjenesten, og dette er ganske simpelt hovedgrunden til, at grønlænderne stadig ikke er nået frem til at kunne begynde at overtage ledende poster i polititjenesten. Hvad enten det nu skyldes, at de pågældende unge politibetjente har forset sig, så deres forbliven i politiet var umulig, eller at de selv er gået til andet arbejde, må det konstateres, at her er der noget galt. Har vi ikke fået fat i de rigtige unge, har vilkårene ikke været tiltrækkende nok i forhold til andre erhverv, eller er der andre grunde?

I øjeblikket er det sådan, at man sender samtlige grønlandske politibetjente til uddannelse i Danmark efter tur uden at foretage nogen egentlig udvælgelse. Uddannelsen er dels praktisk tjeneste i dansk politi, dels undervisning på politiskolen, hvor de deltager på lige fod med deres danske kolleger. Disse kurser ender med eksamen, og det kræves af en dansk politibetjent, at han består denne prøve, ellers kan han ikke fortsætte i tjenesten. For grønlændernes vedkommende er det sådan, at lærerne i løbet af kursus skønner, hvem der menes at kunne gå op til eksamen, og hvem ikke. De, der klarer sig, får et eksamensbevis, de andre naturligvis ingen, men alene en erklæring om, at de har frekventeret det og det kursus.

Dette forekommer mig direkte uheldigt, men jeg erkender nødvendigheden heraf, såfremt man insisterer på fuldstændig ligebehandling med danske politifolk, men det må erindres, at grønlændernes forudsætninger er meget forskellige.

For at få de rigtige unge mennesker ansat i politiet må vilkårene, lønningsforhold, advancementsforhold m. v. gøres tiltrækkende. Intet er mere sløvende end med sikkerhed at nå slutstilling og slutløn i en meget ung alder, der må være noget at stræbe efter. Efter en omhyggelig udvælgelse må de pågældende ansættes på prøve, og i denne prøvetid gennemgå kursus. Et sådant kursus bør efter min mening oprettes i Godthåb, hvor man vil være i stand til at give de unge en uddannelse, der gør dem egnede til polititjenesten i deres eget land. Senere kan man så udvælge emner til videre uddannelse i Danmark med henblik på advancement. Ansættelsen i politiet bør

ske på en sådan måde og byde på sådanne forhold, at de ansatte ikke ganske sorgløst forlader tjenesten, således som det nu er tilfældet.

Det er min opfattelse, at det er uhyre vigtigt at få grønlænderne virkelig aktiveret i polititjenesten, for det drejer sig om mere end bare det at få arbejdet gjort. Grønlænderne er inde i en brydningstid, og det må være af betydning, at de tildeles opgaver, som de kan løse og derved få tro på sig selv. Det er jo ikke nok at blive ligestillet lønmæssigt, måske betyder det næsten mere, at de kan vise, at de også er ligestillede på selve arbejdets udførelse. Politiet er som få andre i daglig berøring med befolkningen, ofte i mindre behagelige anledninger, og det er ikke vanskeligt at forstå værdien af, at sådanne henvendelser bestrides af landets egne unge mænd. Det vil vel ikke være unaturligt, om alt for mange danske politifolk i Grønland kan blive et irritationsmoment, som kan få videre betydning end som så.

Det var sådanne tanker, vi danske politifolk med politimesteren i spidsen gjorde os i 1956 efter 5 års tjeneste og erfaring, og det var derfor, vi advarede mod at søge flere danske politifolk ansat i Grønland, selv om vi så sandelig også dengang havde mere arbejde, end vi kunne bestride forsvarligt målt efter danske forhold.

Hvad enten politiet sorterer under det ene eller det andet ministerium, vil det formentlig i mange år fremover blive et specielt arbejde, der ikke uden videre kan sammenlignes med det danske tilsvarende. Man kan næppe foreløbig undvære danske politifolk i lederstillinger, men man kan tilstræbe, at det danske indslag i det grønlandske politi fører så tilbagetrukket en tilværelse, som muligt, ved på alle måder at gøre grønlænderne interesserede og egnede til arbejdet. Man kan tilrettelægge fremtiden således, at vi danske politifolk efterhånden gøres overflødige i Grønland, hvilket vel stadig er målet, for det er uden tvivl bedst for både Danmark og Grønland.

Politimester Hesselbjerg har ret i, at tiden er inde til at gøre status og derefter lægge faste planer for fremtiden, så man kan skabe et politivæsen, der harmonerer med de målsætninger, man i øvrigt har i Grønland, og med de erfaringer, man nu har, skulle dette også kunne gøres.